

17. 8. 2025 – Vždyť připravil velké vysvobození!

1. čtení: 1Sam 14, 1-23

Píseň: S79 – Hříchy

Základ kázání: 1Sam 14, 24-53

Kázání: Milí shromáždění,

znovu a znovu čtenáři Bible zapomínají, čím je: Božím zjevením. Bible *není* knihou lidské moudrosti – vždyť kolik i holého šílenství v ní činí i pomazaní – mašijachové – mesiášové! Třeba v dnešním oddílu!

Bible není ani „návodem na život.“ Mnohem víc totiž Bible obsahuje, co člověk dělat *nemá*. Nepoměrně víc *zákazů* než *příkazů*. A nepoměrně víc je také příběhů *špatného* lidského jednání – a jak to dopadlo.

Protože Bible je v první a poslední řadě *Božím* zjevením. *Vždy*. A tak *vždy* říká nejprve a naposledy něco o *Hospodinu Bohu*. A to i tam, kde se o Bohu, zdá se, vůbec nemluví. Třeba v celé knize Ester!

Tak i dnešní příběh. V němž Hospodin vlastně nejedná. Zato lidé v něm čarují „až za roh.“ A právě Boží *nejednání* je hlavní zápletkou druhé částí příběhu, v níž by maesiáš Saul dal popravít svého syna Jónatana, protože přestoupil *Saulův* idiotský, „zbožný,“ slib, o němž Jónatán ani nevěděl.

Tak snad nepřekvapí, že když čteme o prvních dvou letech Saulova kralování, tak o *Saulových* činech se takřka nedočteme. Proč asi? Místo Saula sledujeme činy *někoho jiného*. Jako v úvodu bezejmenného mládence, který doprovázel Saula. Jako již brzy budeme věnovat víc pozornosti Davidovi. Tak i nyní – hlavním aktérem „Saulova“ kralování je někdo jiný. Jónatán. A posléze lid.

Ale dějiny přece píší vítězové! A králové! A mocní!

Jen lži. Pořád znovu dokola. Tak samozřejmě v lidském světě.

A tak, zatímco Saul sedí na zadku se svou armádou, Jónatan jde ve dvou *porazit Pelištejce*. Tedy místní vládce, které dokáže plně přemoci až mnohem později David. Jónatan jde bez armády. Bez krále. Vede partyzánský boj. Vzдорopodnik. Jímž je ale vlastně celá Bible – vzдорopodnikem *proti* hříchu, zlu, ztracení. *Božím* vzдорopodnikem.

Tak má trknout, že i tento Jónatan se zdá *čarovat*. Tedy zdá se vymyšlenými lidskými slovy a činy ovlivňovat nadlidské mocnosti. O stejnou magii se lidé snaží dodnes: !Poroučíme větru, dešti.“ „Poroučíme ekonomice.“ Biologickým řádům. I dalším.

Jenže právě na rozdíl od Saula a mnohých dalších, Jónatan *nemanipuluje*. A tak *nečaruje*. Protože neusiluje o *svůj* výstup, cíl čarování. Dělá opak – otevírá situaci i svou duši *Božímu* pohledu. A tomu se přizpůsobí – ať už bude jakýkoli. Ačkoli sám má jasno v tom, co chce. Ale když Hospodin dá znamení k *opačnému*, tak od svého záměru *upustí*. Jako tolik Božích věrných před ním i po něm. Není náhoda, že znamení náklonnosti *biblického* Hospodina jsou stále znovu ty události *nepravděpodobné*, nemožné a *většinou nechtěné*! Jako Abram obětujícího Izáka, jako Kristus umírající na kříži atd.

Zatímco jeho otec Jónatana klidně vydal na popravu. Aby splnil *svou* vůli. Tak strašlivá je lidská vůle, nápady, hříchy. Protože magie, čarování. Protože pohanství. Které dodnes zcela samozřejmě obětuje děti. Cizí i vlastní.

Ale Jónatan se vydrápal po strmých skalách až k místní svatynce Pelištejců. Těch bylo nevyhnutelná převaha proti dvěma. A dost možná měli i ozbrojenou hlídku.

Avšak sami pohané Jónatana pozvali k sobě. Takřka jistě v domněnání, že tento Hebrej se k nim chce přidat. Vždyť i příběh sám takové zmiňuje (v. 21!). Nakonec Pelištejci jsou vyspělejší kulturně, nábožensky i technologicky!

Jenže ouha. Jako každé pohanství a čáry se i tyto Pelištejcům *vymstily*. Zničily je. Doslova. Celou obsluhu svatyně, jejich hlídku i okolní vojenský tábor pobili *dva Hebrejové*. A Hospodin způsobil zmatek v celém táboře – protože někdo porazil „naše“ božstvo, víru, čarování.

Tak je snad pochopitelný zmatek mezi Pelištejci: Jak to, že slabší poráží silnějšího? Jak to, že slabost vítězí nad silou? Jak to, že z lidského pohledu vyspělejší a civilizovanější *prohrávají* i své životy vůči zaostalým barbarům?

Jak aktuální i v jednadvacátém století. I v „křesťanské“ Evropě a Severní Americe...

Bohužel to celé zdálky pozoruje Saul. A protože je stejně zpohanštělý, jako Pelištejci, seká jedno čarování za druhým. Vynese těsně před bojem slib o *absolutním postu vojáků*. To je idiotské už jen z praktického pohledu – vojáci velmi rychle *neměli sílu* pokračovat v boji

(v. 28-30). A právě Jónatan na tuto idiocii poukázal. Jde o stejně absurdní slib jako Jiftácha o upálení jeho dcery... Co že to chtěl Saul udělat s Jónatanem?

A pak chtěl ještě honem znovu čarovat – vyvěstit, jestli ta neporazitelná pelištejská armáda (srv. 1Sam 13!) je právě porážena z *Boží vůle*! Jakoby to nebylo očividné...

Jenže to bylo skrze *Jónatanovu* poslušnost a odvahu riskovat *svůj vlastní život*! Jasně, že Saulovi to bylo nepochopitelné – *takhle* Bůh připravil další veliké *vysvobození*? Dosl. *vykoupení*? Jako skrze Abrama, Mojžíše, Ježíše, Samuela...

A tak snad nepřekvapuje, že stejně jako jim, i Jónatanovi za to *hrozí smrt*. Běžně i z rukou jejich nejbližších (Ezau, Jidáš, Boží lid, Saul...). Vždyť přece náš král *zakázal* před bitvou jíst! A Jónatan u toho nebyl – protože *už činil Boží vykoupení*. Tak samozřejmě musí Jónatan zemřít! Myslí si jeho vlastní otec. Ještě hluboce přesvědčen o své *zbožnosti*. A *víře*. A náboženskosti.

Jenomže ani Abrahamovi *nebylo* dovoleno obětovat jeho vlastního syna. A to měl Izáka obětovat *podle Božího slova*! Jak hluboce pomýlení a zlí jsou lidé, kteří se mají za zbožné. Jen ve své „zbožnosti“ nikomu nepomáhají. A už vůbec ne hříšníkům. A tak i svým nejbližším škodí a ubližují. Protože biblickou zbožností je *služba* pro spásu bližních. A nechceme od Krista pro sebe právě to, co on činil pro ostatní?

Jenže co se nestalo. Ten lid, který jak parta blbců kýval na všechny blbé nápady svého *politického* vládce, se najednou *vzepřel*. Lid se vzepřel svému vládci. Odmítl ho poslechnout. A to i navzdory *Božímu losování* – Jónatanova vina tedy byla jasná i *božsky* dokázaná! A dokonce: Zastal se ho *ten* lid, který *právě* jedl *maso s krví* – „vyvázli z Božího soudu!“

A tak vykoupení a omilostnění zachraňují v lidských očích Bohem odsouzeného hříšníka. Dokonce takového, který je připraven za svůj hřích zemřít. Co je to za absurditu – tehdy i dnes?

Protože tak jedná biblický Bůh. A tak mají i jeho věrní. Nakonec i ta slavná Ř 13 to připomíná ve v. 6: „Vládcové jsou v Boží službě, *jen když se drží svých úkolů*.“ A úkolem mašijacha je *vysvobozovat*. Zachraňovat. Vykupovat. A stejné platí pro *každého* Hospodinova věrného – dvojnásob křesťana! Ale Saul nic takového *neudělal*. To udělal právě ten Jónatan. Tak zřetelně v lidských očích *dokázaně provinilý*. Opět jako Mojžíš, Ježíš, Samuel, Jákob, Jeremiáš a další...

Jak podivný je Hospodin Bůh, který se takto dává poznat. Který pořád znovu nabourává zajeté lidské pořádky. I náboženské. I politické. I zcela osobní. I soudní. Protože Jónatan *byl připraven zemřít*. Vždyť právě přinesl spásu – co víc a lepšího chtít od života?

Zatímco „král“ a „mašijach“ Saul dělal co? Kvákal nějaké absurdní sliby? Čaroval nad truhlou? Třásl se strachy se *svou* armádou? Chtěl zabít svého syna kvůli *svému* idiotskému slibu?

Tak tomu odpovídá i shrnutí Saulovy vlády – překvapivě znějící už po prvním roce či dvou jeho vlády. Ačkoli jeho rozvyprávění bude pokračovat ještě po zbytek celé 1Sam!

Saul sice bojoval proti všem okolním nepřátelům, ale *svým*. A proti žádnému z nich nedosáhl ani významného *vojenského* vítězství. Natožpak *náboženského*. A tak nepřinesl *žádné* vysvobození. Žádnou záchranu ani spásu. Ani „těm svým.“ Natožpak hříšníkům. Zato neustálou válku *ano*. A tu *zejména* „těm svým.“ Jak dobrý vládce a správce!

A dokonce i ona „pochvala“ za pobití Amálekovců... no právě o tom bude příští příběh. V němž bude v odpovědi na Saulovo jednání Saulovi *odtrženo* jeho kralování nad Božím lidem.

Vždyť „všude, kam se Saul obrátil, dopouštěl se svévolnosti.“ Tedy následoval *svou* vůli. Svá chtění. Své plány. Podle kterých by klidně nechal zabít Jónatana. Který jednal podle vůle *Boží*, místo své. Nebo Saulovy.

A tak Jónatan přinášel Boží spásu. Záchranu. A bude i za dlouho, až bude chtít Saul zabít Davida! A Saul přinášel zkázu a válku a zatracení. Protože Saulova pohanická rozhodnutí nutila lid k pohanství – ale lid byl omilostněn. A tak i ten lid se zastal někoho zdánlivě Bohem odsouzeného. *To* působí Boží vysvobození!

Amen.

Píseň: EZ161 – Tebe, Bože, chválíme